

REFORMA26 . KOMPAS JUTRA – POLSKA SZKOŁA WŚRÓD NAJLEPSZYCH NA ŚWIECIE

Polska oświata potrzebuje zmian. To wniosek płynący nie tylko z opinii samego środowiska edukacyjnego, ale również z wyników międzynarodowych badań porównawczych, m.in. PISA, PIRLS, TIMSS czy TALIS. Dostarczają one najbardziej wiarygodnych i porównywalnych danych o poziomie umiejętności oraz dobrostanie polskich uczniów i nauczycieli na tle światowych trendów.

Dzięki zmianom w edukacji absolwenci polskich szkół będą przygotowani do życia w zmieniającym się świecie. Ważnym zadaniem szkoły jest nie tylko przekazywanie wiedzy, ale także budowanie poczucia odpowiedzialności za własny rozwój i podejmowane decyzje. Stawiamy na kształtowanie sprawczości, która w dorosłym życiu pomoże osiągać sukcesy. Dążymy do tego, by uczniowie lepiej czuli się w szkole, a dzięki wsparciu nauczycieli, poznawali swoje mocne strony i umieli korzystać ze zdobytej wiedzy.

Reforma26. Kompas Jutra jest apolityczna, przygotowana przez ekspertów i nauczycieli praktyków, rozłożona na lata. Prace merytoryczne prowadzi Instytut Badań Edukacyjnych – Państwowy Instytut Badawczy.

Nauczyciele są sercem polskiej edukacji. Systematycznie podnosimy nauczycielskie wynagrodzenia. Wspólnie z nauczycielami uzgadniamy zmiany legislacyjne, by warunki ich pracy poprawiały się. Przygotowujemy narzędzia pomocne w codziennej pracy, w tym poradniki zawierające potwierdzone naukowo metody nauczania, formułujemy coraz bogatszą ofertę bezpłatnych studiów podyplomowych i szkoleń o potwierdzonej efektywności, zwiększamy autonomię nauczyciela, przywracamy prestiż tego zawodu.

Reforma26. Kompas Jutra to upowszechnienie dobrych praktyk edukacyjnych oraz nowe rozwiązania:

- nowe przedmioty i moduły tematyczne (interdyscyplinarność),
- doświadczenia edukacyjne (uczenie się poprzez działanie),
- tydzień projektowy,
- położenie większego nacisku na ocenianie bieżące w formie informacji zwrotnej,
- wsparcie w rozwoju emocjonalnym,
- stopniowa cyfryzacja egzaminów,
- odpowiedzialne wykorzystanie nowych technologii w edukacji,
- zwiększenie autonomii nauczyciela.

NOWE PRZEDMIOTY I MODUŁY TEMATYCZNE

Nowe przedmioty: edukacja zdrowotna, edukacja obywatelska, przyroda – połączenie kilku dziedzin: geografii, biologii, chemii, fizyki (dla klas IV-VI) – odpowiednik zachodniego *science* i zajęcia praktyczno-techniczne.

Projekt podstawy programowej dla szkoły podstawowej przewiduje 6. modułów tematycznych w ramach poniższych zajęć edukacyjnych/przedmiotów:

- 1) moduł bezpieczeństwo i obrona – edukacja wczesnoszkolna, zajęcia praktyczno – techniczne, wychowanie fizyczne, edukacja dla bezpieczeństwa;
- 2) moduł edukacja medialna – język polski, informatyka, zajęcia praktyczno – techniczne, edukacja obywatelska;
- 3) moduł filozoficzny – etyka, język polski, historia;
- 4) moduł ekonomiczno-finansowy – edukacja wczesnoszkolna, zajęcia praktyczno – techniczne, matematyka, edukacja obywatelska;
- 5) moduł klimatyczny – przyroda, geografia, biologia, chemia, fizyka, edukacja zdrowotna, zajęcia praktyczno – techniczne;
- 6) moduł kultura – edukacja wczesnoszkolna, język polski, historia, plastyka, muzyka.

Oprócz potrzebnego zakresu wiedzy, uczniowie nabędą umiejętności, a także nauczą się dbać o siebie i innych, umiejętnie korzystać z nowych technologii, dbać o środowisko, w którym żyją czy radzić sobie w codziennych obowiązkach, np. prostych naprawach domowych - zaradność życiowa.

DOŚWIADCZENIA EDUKACYJNE – UCZENIE POPRZEZ DZIAŁANIE

Lekcje oparte na doświadczeniu, to jeden ze sposobów zdobywania i pogłębiania wiedzy. Zależy nam na tym, aby aktywizujące formy uczenia się, stały się standardem w polskiej szkole. W przedszkolu dzieci tworzyć będą m.in. dzienniki obserwacji przyrody. W klasach 1-3 opracują plan podróży po swoim regionie, na języku polskim w klasach VII-VIII stworzą i zaprezentują teledysk lub podcast lub krótki spektakl teatralny, a na historii przeprowadzą wywiad ze świadkiem lub uczestnikiem wydarzeń historycznych.

TYDZIEŃ PROJEKTOWY

Nauka planowania, współpracy i skutecznej komunikacji w praktyce. Przez tydzień w szkole uczniowie pracują w zespołach nad projektami wykorzystującymi wiedzę z różnych dziedzin, może to być np. przygotowanie spektaklu, przygotowanie makiety wydarzenia historycznego, działalność charytatywna (kiermasz, wsparcie fundacji) lub projekt dot. życia i twórczości ważnej postaci historycznej.

NOWY SPOSÓB OCENIANIA

Poza stopniem cyfrowym uczniowie i rodzice częściej będą otrzymywać informacje zwrotne o mocnych stronach i obszarach do rozwoju.

CYFRYZACJA EGZAMINÓW

Dzięki wykorzystaniu nowoczesnych narzędzi cyfrowych co rok będzie podobny poziom trudności egzaminów, aby można było porównać wyniki. Egzaminy będą sprawdzane z użyciem narzędzi cyfrowych, co wyeliminuje prawdopodobieństwo błędów.

LEPSZE, DARMOWE PODRĘCZNIKI

Darmowe podręczniki w szkołach podstawowych już funkcjonują – nowelizacja określa nową, wyższą wysokość środków przeznaczonych w budżecie państwa na finansowanie bezpłatnego dostępu do podręczników dla uczniów szkół podstawowych, co zapewni nauczycielom większy wybór i lepsze dopasowanie podręczników do potrzeb uczniów. Jednocześnie zostanie wprowadzony bardziej rygorystyczny system oceny podręczników przez rzeczoznawców: 2 opinie merytoryczne, 1 dydaktyczna i 1 językowa, co zagwarantuje wyższą jakość, poprawność językową i brak błędów w materiałach wykorzystywanych na lekcjach. Nowelizacja przepisów ustawy umożliwi również podniesienie wynagrodzeń rzeczoznawcom podręczników.

NOWE TECHNOLOGIE W EDUKACJI

W roku szkolnym 2025/26 do szkół trafi 12 tys. pracowni AI, 4 tys. pracowni STEM oraz 735 tys. laptopów i tabletów, wspierających naukę języków, programowania i indywidualizację pracy z uczniem.

AUTONOMIA NAUCZYCIELI I DYREKTORÓW

Odbudowa prestiżu zawodu nauczyciela. Większa swoboda nauczyciela w realizacji podstawy programowej. IBE PIB na prośbę MEN aktywizuje coraz więcej osób ze środowiska edukacyjnego – wystartowała inicjatywa „Moc relacji w edukacji” łącząca nauczycieli zaangażowanych w zmianę – powstała sieć około 200 ambasaderek i ambasadatorów reformy – dyrektorek i dyrektorów szkół testujących w praktyce rozwiązania reformy. W wielu szkołach prowadzone są pilotaże rozwiązań proponowanych w reformie rozwiązań, takich jak tydzień projektowy, czy doświadczenia edukacyjne.

ZMNIEJSZENIE BIUROKACJI

Rezygnacja z obowiązku opiniowania arkuszy organizacyjnych szkół przez kuratorów oświaty zmniejsza biurokrację i przyspiesza proces podejmowania decyzji – to realna korzyść dla uczniów. Dyrektorzy zyskują większą autonomię, co umożliwia szybsze reagowanie na potrzeby uczniów i nauczycieli. Deregulacja wzmacnia samodzielność szkół i pozwala ograniczyć nadmierny formalizm.

WZMOCNIENIE MOCNYCH STRON POLSKIEJ SZKOŁY

Badania pokazują, że polscy uczniowie osiągają wyniki powyżej średniej OECD. By byli jeszcze lepsi, damy nauczycielom nowe narzędzia o sprawdzonej skuteczności – np. dostęp do międzynarodowych baz ze skutecznymi narzędziami pracy z uczniami, narzędzia do monitorowania postępu pracy uczniów oraz dobrostanu (ułatwienie pracy nauczyciela).

BEZPIECZEŃSTWO I PATRIOTYZM

Nowoczesna szkoła odpowiada na współczesne wyzwania. Dotyczą one m.in.:

- wykorzystywania nowych technologii przy zachowaniu higieny cyfrowej,
- odporności na zagrożenia, w tym związane z dezinformacją,
- nauka krytycznego myślenia i weryfikacji informacji.

HARMONOGRAM REFORMY 26. KOMPAS JUTRA

Wrzesień 2025

- Dwa nowe przedmioty: edukacja zdrowotna i edukacja obywatelska
- Zmiana podstawy programowej wychowania fizycznego

Wrzesień 2026

- Nowa podstawa programowa w przedszkolach oraz w klasach 1 i 4 szkoły podstawowej; w następnych latach uczniowie kolejnych klas będą stopniowo uczyć się wg. nowej podstawy programowej [konsultacje publiczne trwają do 18 grudnia 2025]
- Uczniowie klasy 1 i 4 szkoły podstawowej będą się uczyć z nowych podręczników
- Tydzień projektowy w szkołach (fakultatywnie)

Wrzesień 2027

- Od września 2027 r. nowe podstawy programowe w klasie 1. szkół ponadpodstawowych
- Tydzień projektowy w każdej szkole (obligatoryjnie)

2031

- Egzaminy ósmoklasisty i matura w nowej formule

2032

- Nowy egzamin maturalny w technikach

REFORMA W LICZBACH

- 22 zespoły przedmiotowe
- 41 ekspertów i obserwatorów w Radzie ds. reformy
- 200 ekspertów przedmiotowych
- 700 spotkań z nauczycielami
- 30 000 wypełnionych ankiet i uwag zgłoszonych przez nauczycieli

ZMIANY USTAWOWE

- Wiedza, umiejętności, kompetencje osobiste i społeczne jako „efekty uczenia się”
 - Zmiany w art. 1 pkt 1 (definicje) i pkt 8 (upoważnienia ustawowe) (nowelizacja Prawa oświatowego z dnia 21 listopada 2025 r.)
- Doświadczenie edukacyjne
 - Zmiany w art. 1 pkt 1 (definicje) i pkt 8 (upoważnienia ustawowe) (nowelizacja Prawa oświatowego z dnia 21 listopada 2025 r.)
- Tydzień projektowy
 - Zmiany w art. 1 pkt 1 (definicje) i pkt 8 (upoważnienia ustawowe) (nowelizacja Prawa oświatowego z dnia 21 listopada 2025 r.)
- Wsparcie psychologiczno-pedagogiczne - określanie w rozporządzeniu w sprawie ramowego planu nauczania minimalnego wymiaru godzin z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej realizowanego w danym roku szkolnym w szkole podstawowej, szkołach ponadpodstawowych oraz w szkołach artystycznych realizujących kształcenie ogólne, co pozwoli na zwiększenie dostępności do tej pomocy uczniom, u których rozpoznano taką potrzebę.
Pozostałe zmiany dotyczą:
- Uregulowania prowadzenia systemu teleinformatycznego, w którym są zbierane i przetwarzane dane dotyczące działalności młodzieżowych ośrodków wychowawczych;
- Na wniosek MON oraz MSWiA – zajęcia z przygotowania wojskowego oraz zajęcia z przygotowania do podjęcia służby w Policji i Straży Granicznej, będą ujęte wśród rodzajów zajęć, które podlegają ocenianiu.